

IZ SEBE

Literarno glasilo dijakov
Gimnazije Nova Gorica

GIMNAZIJA
NOVA GORICA

št. 9

2017

GIMNAZIJA
NOVA GORICA

Iz sebe

Literarno glasilo dijakov Gimnazije Nova Gorica

9. številka

Izdaja literarni krožek Gimnazije Nova Gorica

Delpinova ulica 9

5000 Nova Gorica

Mentor: Nejc Rožman Ivančič, prof.

Oblikovala: Jelena Uršič, prof.

Odgovorna oseba: ravnateljica Jasna Rojc, prof.

Nova Gorica, oktober 2017

Število natisnjenih izvodov: 200

Glasilo ni naprodaj.

Šolsko leto 2017/2018

Trije lenuhi ali kako z življenjem opraviti ob minimalnem trudu

Jan se je rodil revnima kmetoma na podeželju, daleč stran od betonskih velemest. Položaj zvezd ob njegovem rojstvu je zanj napovedoval izjemen uspeh in veselje samo se je veselilo vseh velikih del, ki jih bo storil ta fant. Mogoče je bilo prav Janu namenjeno, da odpravi vse svetovne tegobe. Vendar tega nikoli ne bomo izvedeli. Zakaj ne? Ker je bil Jan lenuh.

Vsakič, ko mu je priložnost potrkala na vrata, je bil prelen, da bi vstal in pogledal, kdo je. Tako je življenje bežalo mimo njega, on pa je pri osemnajstih finančno in psihično tako izčrpal starše, da so preminuli. Ta udarec ga je končno spravil pokonci, da je odvelkel svoje telo na prve jutranje žarke. Odpravil se je po stari lokalni cesti velemestu naproti.

Ko je svojo malenkost privlekel do prvega ovinka, se je nemudoma sesedel na skalo ob robu poti v senci hrasta. Po nekaj trenutkih je skala rekla:

»Au.«

Jan je padel po tleh in se ozrl k skali. Ta se je izkazala za dva ležeča moška, ki sta se počasi dvignila. Predstavila sta se mu kot Matjaž in Aljaž. Ko ju je vprašal, zakaj ležita ob cesti, sta mu odgovorila:

»No, kočljiva situacija, resnično ...« Tako je začel Matjaž.

»Veš, imava ženi,« je nadaljeval Aljaž.

»Bili sta naju siti, ker po njunih besedah ničesar nisva počela.«

»In sta naju zapustili,« je zaključil Aljaž.

»Odločila sva se oditi v velemesto in sva tu počivala.«

»Koliko časa pa sta že na poti?«

»Dva dneva in prav lepo napredujeva!«

»Koliko pa sta prepeščila?« ju je občudujoče vprašal Jan.

»Khm, če preračunava, sta naju pustili nekje ... pravzaprav tukaj.«

Jan je bil vesel družbe, z lahkoto ju je ocenil kot sebi enaka in odpravili so se v mesto. Usedli so se na sredino ogromnega parka, polnega sprehajajočih se ljudi, in čakali, da jim kdo ponudi službo. Bili so utrujeni in lačni. Mimo je prišla poslovna ženska. Ravno v tistem trenutku je Matjaž, prelen za besede, z mimiko poskušal prijateljsko sporočiti, da bi lahko požrl vola. Ženska je očarano obstala in globoko zajela sapo:

»Kaj takega! Kakšen precizen način čustvovanja, kakšen poseg v človekovo bit! Bolečina, ki prežema Vaš obraz! Gospod, bilo bi mi v čast imeti Vas kot objekt v moji mednarodni razstavi.«

In tako je Matjaž ob kraljevem kosilu, na katerem ga je povabila ženska, brez pomislekov (torej: ko se je prepričal, da mora zgolj tiho ležati in obstajati na razstavnem prostoru) službo sprejel.

Aljaž in Jan sta še vedno čakala na službo. Aljaž je Jana zbudil v nov dan z besnim monologom o ... no, o svojem besu. Jezno je brcnil v skalo, ta je odletela in v zrak je šinil črn curek – nafta. Medtem ko je Aljaž javkal o svoji nogi, so priče policistu pokazale krivca. Poslovnež v bližini je takoj zgrabil priložnost in Aljaža zvalil na zajtrk, kjer sta sklenila pogodbo o prevzemu lastništva najdišča za ceno več milijonov. Aljažu v življenju ničesar več ni primanjkovalo.

Jan je bil zopet sam. Ulegel se je na klop. Poleg njega se je skrušeno sesedla ženska:

»Joj! Kaj bom sedaj? Brez službe nimam ničesar!«

»Zakaj ne zadremate? Meni pomaga ...«

»Spanje, pravite? Ah, zakaj pa ne.« In sta dremala na klopi.

Nenadoma pa je ženska planila pokonci:

»Ha! Odškodnina! Ni mi je izplačal, ta predrzni p... Tožba mu ne uide! Kar se pa tiče Vas,« se je obrnila proti Janu, ki je zaspano mežikal vanjo. »Ko bom obogatela, in res bom, bom vsem povedala za Vašo neizmerno modrost!« In je odbrzela. Ženski je tožba res uspela in obogatela je. Med smetano je razširila novico o modrecu iz parka. Tako je Jan našel svoje poslanstvo: ljudje so mu plačevali, da bi z njim dremali na klopi.

Tadeja Rebek

Srečen je človek brez duše

Želim si stran s tega sveta,
kjer neskončna je ravnina,
kjer človek greha ne pozna,
kjer je raj kraj, kjer si doma.

Hočem stran s tega sveta
med prostrana kraljestva
in morja sanj, ki te vlečejo
nekam drugam s tega umazanega sveta.

Sanjala bi le o svetu,
mehkem in sladkem.
Rada bi svet:
utopične misli.

Nika Vrabec

Nekje v daljavi

Gledam jo,
kako uživa,
vse samo zliva se na papir.

Gledam ga,
kako lahkotno se premika,
rada bi ujela njegove nasmejjane oči.

Gledam jih,
te prestrašene obraze,
v soncu in dežju tavajo,
življenje pa teče dalje.

Vidim
svoj odsev v ogledalu,
praznino,
ki ne da napolniti se je.

Nika Vrabec

Kletka življenja

Skozi okno strmim v nebo,
od misli mi je že kar slabo.
V oblakih vidim odrešenje,
po svobodi se večja moje hrepenenje.
Rada bi šla v druge kraje,
svet se mi ves pod nogami maje.
A vseeno te kletke ne zapustim,
le zakaj se vsega tako bojim?
Zdi se mi lažje opazovati z razdalje,
namesto gibanja imam raje mirovanje.
In tako le opazujem, kaj se dogaja,
sekunda v uro, ura v dan prehaja.
Želim pobegniti, a me usoda zavaja,
nadme zdaj že mrak prihaja.
Ne razmišljam o tem, kaj še bo.
Skozi okno strmim v nebo.

Klara Križnič

Neslišne besede

Ona je slišala glasove, ki jih nihče ni razumel,
skrivala je temne misli, ki jih nihče slišati ni hotel.

Kričale so na glas v njeni glavi,
občutek je imela, kot da je na zabavi.

Vsi okoli nje so bili pijani od življenja,
a ona ni poznala ničesar razen trpljenja.

Vedela je, da sanje le zavajajo
ter nas z lažno srečo obdajajo.

Veselje je le iluzija
in ljubezen naših misli fantazija.

Ko končno je spregovorila te beseda,
dejali so ji, naj se normalno vede.

Zato se je odločila, da zapusti ta svet,
ki v nesrečno pajčevino je odet.

Ker zavedala se je, da je nihče ne posluša,
zdaj globoko pod nami leži njena duša.

Klara Križnič

Grem, a ne odidem

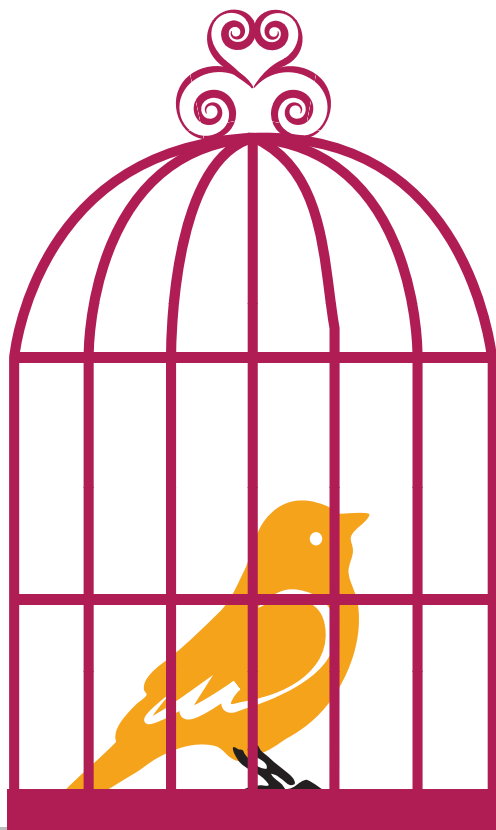
Vse življenje že čakam odhod vlaka s postaje,
hrepenim po tem, da bi že enkrat zapustila te kraje.
Vedno pridem blizu, a nikoli ne grem stran,
vse to čakanje se mi zdi že zaman.
In ko končno stopim na vlak,
se vedno zgodi prizor enak.
Ura začne teči le še počasneje,
zadržujejo me misli vedno močneje.
Šele ko za vedno želim oditi,
se zavem, da ne morem vsega za seboj pustiti.
Zato stopim z vlaka nazaj v resnico,
ko bi le kdo razumel to mojo krivico.

Klara Križnič

(Ne)smiselni boj

Naša neumnost nima meja,
slepi smo od naivnih želja.
Vse življenje le iščemo manjkajočo pravico,
ne moremo se sprijazniti z resnico.
In ko enkrat ostanemo sami,
bi najraje odšli jokati spet k mami.
A mama počiva na drugem že svetu,
sami smo na tem ogromnem planetu.
Šele takrat se zavemo, da ni več opore.
Le malokdo vse te misli prenesti zmore.
Nekateri življenje preprosto končajo,
a pogumni so tisti, ki upanje imajo.
Čeprav se zavedajo, da jih bo ravno to pobilo,
se ne zdi, da jih bo kaj od sreče odvrnilo.
Drugi pa le čakajo, da se jim čas izteče,
bojijo se, da jih tok življenja opeče.
In tako se vsak bori na svoj način,
vsaka zgodba je pač le še en opomin.

Klara Križnič

Sam sredi vesolja

Kako je mogoče, da v trenutku vse izgine?
Vsa ta navidezna sreča kar naenkrat mine?

Ostaneš tako sam sredi vesolja.

Nisi vajen tega tujega okolja.

Poskusiš sam raziskovati nove kraje,
dobro se zavedaš, da se ti svet pod nogami maje.

V temi iščeš izhod iz te neskončne daljave.

Rad bi le nekako prišel v višave.

Dokler ti svetleč meteorit ne da upanja,
brez pomislov se okleneš tega lažnega zaupanja.

A kaj ko ni dovolj močan, da bi te potegnil iz teme,
zanj si namreč le nepotrebno breme.

Tako še zadnja luč odide drugam
in ti ostaneš sredi vesolja popolnoma sam.

Klara Križnič

Iskra ljubezni

Najina ljubezen bila je kot ogenj,
majhna iskrica,
dokler ni prišlo do požara.

V trenutku so zgoreli spomini veseli,
vse poljube in obljube
plameni so zajeli.

Medtem ko ogenj sva ugašala,
naju je pot na
dva konca odnašala.

In ker most med nama je zgorel,
po požaru vsak je
na svoj breg prispel.

Takrat sva šele ugotovila,
da čeprav naju iskra je združila,
moč plamenov najino ljubezen je razbila.

Klara Križnič

Opice

(Zgodba s tiste »ta lepe« strani mesta)

Pisatelj:

V koš, ki je ležal na drugi strani sobe, je odvrigel zmečkan kos papirja. Na pisalni mizi je ležal odprt macbook. Bela svetloba, ki je kazila temo noči, je kazala na to, da mu tistega soparnega večera ni uspelo na papir spraviti niti enega samega stavka. Le nemo je bolščal v ekran in srkal že četrto pivo tiste noči. Razgled na prostranost »mesta luči« ga je včasih navdajal z idejami, ki so jih založniki pograbili kot hijene sveže meso. To je bil kraj, ki ga je pred enim letom popeljal na sam vrh literarne srenje. Po izidu prvenca, ki so ga hvalili tako kritiki kot občinstvo, je užival vse ugodnosti, ki jih prinese življenje »slavnih in bogatih«. Tiste noči pa ni bilo vse več tako bleščeče in elegantno, kot se mu je zdelo še nekaj mesecev poprej. Z rokopisom nove knjige je zamujal par tednov in tudi v tistem trenutku ni kazalo, da bo kaj res izjemnega izlil na prazen ekran najnovejšega »jabolka«.

Pisatelj:

Z roko si je šel skozi razkuštrane lase in pogled se mu je ustavil ne lepotic tistega večera, ki je še vedno ležala v njegovi postelji, sam pa ni niti dobro vedel, kako ji je ime. Hotel se je le prepričati, da je ni morebiti zbudil. Pograbil je škatlico s cigaretami in odprl balkonska vrata. In takrat je uvidel zgodbo, ki mu bo tudi tokrat rešila njegovo leno, umazano pijansko rit.

Režiser:

Zamujal je že skoraj pol ure. Pa je bil on, sam priznani in cenjeni režiser, ki pod nobenim pogojem ne bi smel zamujati. Že je videl, kako se bo umetniški vodja naslajal ob dejstvu, da spet nima nobene oprijemljive zamisli, kako se lotiti zapleta preproste »kmečke igre«, kot ji je sam rekel. Že od začetka je vedel, zakaj mu je bila dodeljena: najslabši tekst, iz katerega naj bi naredil bizarno komedijo. Vsi so vedeli, da bo to polomija, še posebej pa on sam. Umetniški vodja je komaj čakal, da se ga znebijo in dokončno upokojijo. Sedaj je imel v rokah najbolj vroče železo: predstavo, ki bo popolnoma pogrnila. Iz »oha in sploha« ga bo potisnila na samo dno, kjer bo umrl v bedi in pozabi, tako kot vsi poprej pred njim.

Igralka:

Spet je imela avdicijo. Spet. Ta je bila že tretja v dveh tednih, a kaj ko ji nikoli ni uspelo. Vedno je sanjala, da bo postala igralka, a se ji nikoli ni uspelo na pamet naučiti besedila. To ji pač ni šlo od rok. Želela si je igrati. Govoriti nekaj svojega, ne pa naučenega. Veliko je govorila. Kar tjavendan. Edino tako se je počutila popolnoma varno pred svetom, naglico življenja in težavami. Ni končala srednje šole, v nekem določenem trenutku se ji preprosto ni več ljubilo ničesar početi. Foter ji je vedno dajal denar, sicer pa ga je vzela sama. Ko je pred dvema letoma umrl za rakom, se ji je zdelo, da je usoda tako hotela in da se bo že znašla v življenju. A se ni ravno znašla: denarja je bilo vse manj. Ona pa je hodila gor pa dol, tavalala od avdicije do avdicije. Nekaj bo že našla, nekaj, kar jo bo izstrelilo med zvezde.

Režiser:

»Kdo je naslednji? Počasi imam dovolj tega sranja!«

Glas je odmeval po vsej gledališki dvorani. Še čistilko je zaskrbelo in si ni upala počistiti svinjarije, ki je ostala po prejšnji predstavi. Še enkrat je zakričal, tokrat že histerično. Če že propade, naj propade s častjo, si je mislil.

Igralka:

»O fak,« ji je odmevalo v glavi. Kam se je spravila – tistega dne bi lahko ostala doma. Saj se ga ponovno ni naučila, sploh ni nobene možnosti, da bi jo sprejeli, njo. Kaj si pa misli, da je. Lahko bi se že enkrat za vselej spravila v red.

Režiser:

Prostor je bil kot zmeraj preplavljen s cigaretnim dimom. Kar pojavila se je na odru. Izustila je dve besedi, čeprav bi že dvoletni otrok lahko opazil, da se ni naučila niti delčka besedila. Če bi bil običajen dan, bi jo po hitrem postopku odpustil, a jo je kar poslušal in mu je bila všeč, uvidel je, da je to material, s katerim morda le ne bo doživel iste usode kot veliki Amadeus.

Igralka:

Bila je sprejeta, sploh ni mogla verjeti, da bi se njej lahko kaj takega zgodilo. Še se dogajajo čudeži in še je pravičnost na tem svetu. Torej le ni brez razloga hodila v cerkev tistih deset let. Ko bi le lahko vse povedala očetu: vsaj enkrat bi bil ponosen nanjo. Se vsaj ne obrača v grobu, si je mislila.

Režiser:

Dvorana je bila vzhičena, vsi so ploskali. Stal je tam in gledal. Česa takega še ni doživel v vsej svoji karieri. Zdaj lahko v miru umre, si je mislil. Še zadnje dejanje. V glavi je že imel sliko prihoda hostes, ki mu bodo skromno naklonile šopek. Blondinka je kar sijala na odru. Vsaj tistega dne ga ni zapustil občutek. Še zadnje besede in zastor.

Pisatelj:

Predramil ga je alarm pri vratih – ali pa je bila to budilka. Ni čisto natančno vedel. Vse okoli njega je bilo belo. Le postelja je bila temno rjave barve s črnimi okovi. Hotel se je premakniti, a se ni mogel. Potem je uvidel, da je priklenjen. Samo noge je imel zvezane, dvignil se je in se razgledal po prostoru. Poleg njega je ležalo čudovito mlado dekle s platinastimi lasmi. Na drugi strani sobe pa ostarel mož z že skoraj posivelimi lasmi. Omahnil je v spanec.

Pisatelj:

Minilo je nekaj časa, ni vedel, ali minut ali mogoče celo ur. Zagledal je luč, sončno svetlobo. Vstopila je ženska v modri obleki, s pripeto značko na desni strani srajce.

»Kje sem,« je potihoma vprašal.«

»Včeraj ste bili zelo nemirni, zato smo vas morali nekako umiriti, saj razumete.«

»Ampak, kje sem?« je še enkrat ponovil. Tokrat z odločnejšim glasom.

Ženska v modrem: »To ni teater gospod, to je norišnica.«

Pisatelj:

»Kakšna je sploh razlika?« je rekel z grozečim glasom.

Blondinka in sivolasec sta planila v krohotažočji se smeh.

Nika Vrabc

Puščave

Ljudje ne spregovorijo.
Kot kaki vojaki
v ruski armadi
strumno ob vžigu zelene
desno stran zapustijo.

Vonj turške kave
iznad oblaka dima
omamlja lutke,
preoblečene v
fine telovnike in kratka krila.

Že desetič v tem jutru
se po prekrokani noči obrne.
Žarki svetlobe
mu grejejo otrdela lica
in dajejo občutek popolne svobode.

Sedi na terasi
in jo gleda.
V glavi se mu zavrti ves film.
Kava ga ni še
dodobra ogrela.

Živi v mestu.
Velikem, majhnem
srednjem, prostranem
mestu ...
Ali je to puščava?

Nika Vrabec

Blodnje

Včasih se mi zdi,
da mi življenje
iz rok polzi.

Čisto počasi,
kot peščena ura,
se pretaka iz sončnih večerov
na temna jutra.

Čakam na postaji,
ko vlak
že na drugem peronu
odhaja.

Gledam v zvezde, da bi ujela trenutek,
ki me neprestano prehiteva
in ne dovoli, da bi ga
enkrat za vselej ujela.

Nika Vrabec

vsa lepota
ni mogla zakriti vseh
pack moje krvi

megla v parku
tišina med drevesi
osamljenost me celi

mati zanj joče
le za sina krvavi
požrtvovalnost

bomba granata
ves svet razpada
apokalipsa

razbitine mesta
mi ulivajo pogum
ni vsega konec

Gaja Živec

svet za zaveso
čelo na mrzli šipi
a se ne vključim

ogledalo je lažnivec
ne kaže nam
kaj je znotraj nas

drip-drop-drip-drip-drip
oblak zastira nebo
žaba na strehi

tresoče se strune
moj glas odmeva od
sten
nič več me ni strah

smejem se na glas
ni mi mar kaj mislijo
otrok po duši

Iza Kranjc

v svetu ljudi
vsak le za sebe živi
brez človečnosti

list pade na tla
kot človek ob porazu
sam brez ostalih

če bi kdo slišal
moje najgloblje misli
bi se utopil

igra življenja
nas vedno preizkuša
kaj če zgubimo

kot oster trn
me zbodla je resnica
v krhko srce

Klara Križnič

dovolj ni dežja
da bi spral hudobijo
vsakega srca

šivamo rane
ki nam jih je pustila
bodeča žica

brisala sem prah
in spet se je prikazal
otrok v meni

na belem snegu
je sraka mirno spala
na luži krvi

problemi skrbi
odločitve spomini
neprespšana noč

ptica na veji
ptica svobodno poje
ptica zdaj leti

Vesna Devetak

rane na duši
pljuča ujeta v oblaku
katrana
rak na obzorju

zrem v daljavo
velika črna pika se mi
bliža
ali naj stopim stran

v dežju stoji
vsa objokana in plaha
smrti gleda v oči

Nika Vrabec

Proti večeru

Proti večeru nenavadno vročega dne v začetku julija je prišel neki mladenič iz svoje kamrice, ki jo je imel v podnajemu, in počasi, kakor da omahuje, odšel proti mostu. Tam je sedel na rob, da so mu noge bingljale nad deročo reko, in čakal.

Čakal je dolgo, mogoče predolgo, da bi se spomnil. Bila je že trdna noč, ko se je končno nekaj premaknilo.

»Kdo je?«

Mladenič sprva ni vedel, kaj naj stori. Glas je bil ženski, višji, kot si ga je predstavljal, da bo.

»Jaz sem,« je zmedeno odgovoril in v strahu stopil z roba nazaj na trden most.

»Kdo je jaz?«

Ženska se je končno prikazala iz sence drevesa, ki je že mnogo let stalo na drugem bregu reke. Bila je mlada. Temne lase je imela skrite pod kapuco.

Svetla koža je bila videti kakor bela v soju lune. Oči je imela zaprte. Za trenutek se je mladenič zmedel, a mu je takoj postalo jasno: ženska je slepa.

»Po zdravilo sem prišel. Za hčer.«

Pokimala je. Počasi je stopala proti njemu, kakor da bi točno vedela, kje stoji. Mož se je je zbal in stopil korak nazaj.

»Ne vidite,« je rekel.

»Ne.«

Ni več vedel, ali naj ženski zaupa. Ko ji je poslal pismo, ni vedel, za koga gre. A mati mu je prigovarjala, naj to vseeno stori, zavoljo hčere, ki bi bila sicer vse življenje obsojena na temo.

»Moja hči. Ne morete ji pomagati,« je izdaval.

»Lahko.«

»Če sebe ne morete pozdraviti, kako bi potem lahko njo?«

»Kdo pravi, da nisem zdrava.«

»Hočete reči, da vidite?«

»Ne vidim.«

»A vseeno ste zdravi. Ne razumem.«

»Ni vam treba, če sem iskrena. Vaša hči bo zdrava. To je vse, kar vam je pomembno. Ni res?«

Mož je za trenutek pomislil. S hrbtom se je naslonil na rob mostu. Trd kamen mu je hladil prepoten hrbet, medtem ko je razmišljal. Ženska je slepa. Kako bi potem lahko povrnila vid njegovi hčeri? Vsi najboljši zdravniki so mu povedali, da to ni mogoče. Kako bi potem lahko uspelo njej, ki sama ne vidi?

Že je odprl usta, da bi ji to povedal, da je ne potrebuje, ko se je spet oglasila:
»Ali greva? Nimam namreč časa vso noč.«

Stala je že na drugem bregu. Sam ni opazil, kdaj je prečkala most.

»Kaj pa lahko izgubim?« si je nazadnje rekel.

Pot je vodila nazaj do kamrice v hiši. Pred njo je na klopci sedela njegova mama.

Temne lase so ji prepredali sivi prameni in svetle oči so ji obkrožale gube, ki so jih povzročale skrbi zadnjih mesecev. Zaskrbljeno se je spogledala s sinom, a se je vseeno šibko nasmehnila ženski in jo spremila v notranjost. Tokrat je bila ženska tista, ki je bila presenečena. Hiša ni bila velika. Imela je nekaj kamric in osrednji prostor s kaminom.

Tam je na tleh sedela deklica, stara mogoče pet ali šest let. Igrala se je z lesenimi figuricami in se veselo smejala.

»Živijo.«

Deklica se je obrnila. Mati je zajela sapo kot vsakič po nesreči, ko jo je pogledala v obraz. Dekletce je imelo čisto nagubane, opečene in popolnoma rdeče veke.

Koža je bila prepredena z brazgotinami.

Ženska se za trenutek ni mogla nasmehnuti, a ko je otrok razgalil redke zobe, se je morala.

Ko sta se skupaj odpravili v kamrico, sta mati in sin živčno čakala ob kaminu. Ko sta se vrnila, se otrok ni več smejal.

»Ali me vidiš?« je upajoče vprašal mladenič.

»Ne. Ampak saj te imam enako rada,« je rekla deklica, zmedena zaradi nenavadnega vprašanja.

»Kaj si ji storila?« je vprašal žensko.

»Njej ničesar. Ni bila ona tista, ki je imela težavo s tem, da je slepa, ampak vi.«

Mati je trdno stisnila ustnice, a ženski ni mogla oporekati.

Moški je s solzami v očeh razširil roke, in čeprav ga ni mogla videti, mu je deklica vseeno stekla naravnost v objem.

Iza Kranjc

Brezimni

Vlak je ropotal in bolj kot so se oddaljevali, večjo svobodo so občutili, a hkrati tudi večjo tesnobo. Misli so bile kot v centrifugi. Z veliko hitrostjo so se mešali, a istočasno so bile nedejavne, resignirano so čakale na karkoli. Prepustili so se enakomernemu ropotu koles. Bilo jih je pet. Poznali so se vse življenje. Imeli so milijon tem za pogovor, a dolgo nihče ni rekel besede, ker enostavno ni bilo kaj reči. Ker so vsi mislili isto, a vseeno so se vsakomur podile po glavi lastne misli. Niso se še vozili dve uri, ko je najstarejši vznemirjeno zaklical: »Pozabil sem kopalne hlače!«

»Kaj ti bodo? Nikjer se ne bo mogoče kopati,« ga je surovo opomnila najmlajša.

Temu ni nihče oporekal. Dejstvo, da so se vozili v hkrati negotovo in hkrati popolnoma neizogibno prihodnost, jih je puščalo neme. Vedeli so, da bi lahko kadarkoli skočili z vlaka. Lahko bi zbežali. Niso imeli česa izgubiti. Razen drug drugega. To jih je zadrževalo. Ko je minilo pet ur, je najmlajša počasi začela načenjati kruh.

»Prihrani ga,« ji je tiho rekla starejša sestra.

»Lačna sem.«

»Še bolj boš lačna čez osem ur, ko se bomo vračali. Če boš vse pojedla zdaj, takrat ne boš imela ničesar več.«

»Mi boš dala pa ti svoje,« je skomignila z rameni mala in pričela jesti.

Počasi jim je postajalo vroče. Ura je bila ena in na streho vlaka je pripekalo julijsko sonce. Najstarejši je začel nervozno tapkati z nogami. Vsi so vedeli, zakaj. Bližali so se prvi postaji, kjer naj bi rztovorili tovorni del vlaka. Prepletli so od nemira potne roke in drug ob drugem čakali.

»Ni Rižarna,« je pomirjujoče rekel najmlajši fant.

Po glavah se je vsem podilo tisto, kar bi se jim, če bi ostali, pripetilo danes. Ko je vlak speljal, so spet zadihali. Zadnji košček svobode so želeli izkusiti brez zapletov. Bližal se je sončni zahod in s tem tudi povratek na začetek. Drug drugemu so pomagali z vlaka. Eden izmed stražarjev jih je prikrito pričakoval na koncu postaje.

»Zadovoljni?« je rekel po italijansko.

Starejša sestra ga je prizadeto pogledala.

»Govori slovensko,« mu je rekla in ga še zadnjič poljubila na lice. Mladi stražar se je sunkovito ozrl, prestrašen, da jih je kdo videl. Najstarejši brat se je ozrl po zadnjih preostalih članih svoje družine.

»Da. Hvala,« je mrko rekel.

»Tega nisem naredil zate,« je stražar rezko odvrnil in pogleda še vedno ni odvrnil od najstarejše.

Nato so skupaj, z roko v roki sedli na nov vlak. Njihov zadnji vlak, vedoč, da je prišel njihov čas za progaste srajce.

Kamen

zazrem se v kamen ki sem ga pohodila
nič ne joka
nič ne stoka
le nepremično stoji
tam kjer je stal
trenutek prej
uro prej
dan prej
mesec prej
leto prej

nič ga ne premakne
le tiho stoji
in se ne sprašuje o svojem obstoju

na živce mi gre
preveč je poln samega sebe
preveč prepričan vase

poberem ga
in ga vržem v drevje

kamna ni več na moji poti
kamna ni več v mojem srcu

srce
prosto si
sedaj lahko biješ v ritmu ljubezni
bij v bitju ljubezni
BIJ V RITMU LJUBEZNI
preden mi vržejo še kak kamen

Vesna Devetak

Tabla na meji

nepremično stojim na italijanskem ozemlju
in buljim v tablo z napisom Slovenija
devet črk na temno modri podlagi
obkroženih z dvanajstimi zvezdami

razmišljam zakaj je Evropa snela zvezde z neba
tiste ki ne pripadajo nikomur
a so istočasno vsem dostopne
in si jih nalepila na svojo zastavo

prestopim z levo nogo čez mejo
razdvojena sem med dvema državama
a nad mano sije le eno in isto sonce
še sreča da tistega niso prerezali na pol

nepremično stojim na slovenskem ozemlju
in buljim v tablo z napisom Italia
šest črk na temno modri podlagi
obkroženih z dvanajstimi zvezdami

(smeh)

Vesna Devetak

Čigav je ta svet?

čigav je ta svet, v katerem živimo?
kdo nam je dal dovoljenje, da ga razdelimo?
izumili smo mesta in države
izumili smo grbe in zastave

brez potnega lista nikamor ne greš
bodisi z letalom bodisi peš
čeprav je nebo le eno
čeprav se nam zdi to nepošteno

vsi na istem planetu stojimo
se daleč od svojih sosedov držimo
izumili smo besedi tujec in tujina
izumili smo besedi domač in domovina

brat proti bratu se borimo
da čim več ozemlja osvojimo
razdelili smo družine razdelili smo osebe
in vsak je razdelil tudi samega sebe

Vesna Devetak

Konec

Plesni čevlji tolčejo ob tla, odmevajoč po hodnikih, polnih senc. Večina žarnic je že zdavnaj odslužilo svojemu namenu, le redka še sveti tu in tam.

Moški hlasta za zrakom, njegova pljuča težka.

Za trenutek s plašnimi očmi vrže pogled nazaj, njegovi vranji lasje udrihajo po licih.

Njihov Gospod jih je uslišal. Kot tinta, s katero je mož previdno skladal pesmi Zanj, se je vzdignil iz naprave. Iz naprave, ki so jo skupaj ustvarili Zanj, za Njegovo vstajenje.

Vendar ljubezen zahteva žrtve.

Naprava je zahtevala žrtve.

Žrtve, ki Gospodu niso zadoščale.

Spodrsne mu, še ena pipa je počila. Pred očmi se mu vrtil. Diha plitvo. Vidi pike svetlobe, ki je v mračnem studiu ni. Umazane dlani komajda ublažijo njegov udarec. Slepa ulica. Sliši ječanje.

Njegov čas je napočil.

Zapre oči in pusti, da mu objem iznakaženega božanstva stre rebra.

Marcela Ljumović

